

28 iunie 1883 - Eminescu la Capșa

Adevărata cauză a înlăturării lui Eminescu din viața publică.

Momentul 28 iunie 1883, zi de hotar în viața lui Mihai Eminescu, a fost cercetat în ultimul timp cu sârg, pe toate fețele, de mulți biografi.

În acea zi toridă de vară, viața politică românească era marcată de gesturi fără precedent: a fost expulzat din țară Emil Galli, directorul ziarului “L’Independance Roumaine”, sub acuzația că ar fi cauza scandalului diplomatic în care a fost angrenată România, un alt indezirabil - Zamfir C. Arbore - a primit același tratament au fost devastate sediile unor organizații ale iredentei române, s-a declanșat prigoana împotriva activiștilor de peste munți.

Nicicând o zi mai încărcată de evenimente: Austro-Ungaria recurge la retorsiunea relațiilor sale diplomatice cu România (se pare că timp de 48 de ore au fost suspendate), Germania amenință cu războiul (Bismark transmite o depeșă amenințătoare lui Carol I), autoritățile scoteau în afara legii “Societatea Carpații”, dând satisfacție baronului Von Mayr, consulul Austro-Ungariei în București iar vocea lui Mihai Eminescu este redusă la tăcere.

P.P.Carp, prezent la Viena pentru a stabili ultimele detalii ale tratatului secret cu Austro-Ungaria, îl implora pe Titu Maiorescu, de fapt îi comunica un imperativ politic: anihilarea incomodului ziarist de la Timpul (“Mai potoliți-l pe Eminescu”).

În timpul negocierilor ce au precedat încheierea acestuia, Junimiștii (prin Petre Carp, în special), au înțeles că semnarea Tratatului Secret de alianță între România și Austro-Ungaria, Italia și Germania (parafat la 18/30 octombrie 1883) era condiționată de îndeplinirea anumitor condiții prealabile, printre care și înlăturarea cu orice preț, prin orice mijloace, a indezirabililor. Eminescu nu putea fi expulzat nici arestat invocându-se rațiuni politice. Împotriva sa, o acțiune de ordin violent era exclusă. Trebuia “izolat” într-un spital de boli nervoase; era plauzibil și mult mai eficient.

Ca urmare a aderării la acest tratat autoritățile de la București erau obligate să se alinieze politicii promovate de Austro-Ungaria în această zonă a continentului. Totodată, România nu mai putea să-și manifeste interesele legitime în raport cu Ardealul. Prin semnarea Tratatului, România intra în sfera de influență a Puterilor Centrale.

Astfel, ardelenii erau părăsiți în mod laș, după ce, timp de un deceniu, revigoraseră cultural viața bucureșteană. În pluș pe lângă acțiunea culturală, ei erau cei mai motivați în plan politic, militând pentru eliberarea Ardealului, pentru drepturile nației române asuprite. Or, blestematul de tratat anihila, dintr-un foc, toate acțiunile patrioților ardeleni, interzicându-le să lupte pentru interesele lor cele mai arzătoare.

După cum bine s-a spus Z

uia de 28 iunie este ziua înfrângerii luptei lor pentru Transilvania dar și începutul campaniei duse de unii singuri, peste munți.

Astfel, convins de trădarea politicianilor regățeni, Ioan Slavici părăsește capitala țării, în 1883, și întemeiază „Tribuna” (1884), în jurul căreia se coagulează forțele militante pentru Ardeal. După

încă un deceniu, Mișcarea Memorandistă își încheie lupta, în 1894, cu un răsunător proces al cărui ecouri au făcut senzație mai mult în Europa decât la București.

Atunci, în acea decisivă zi de 28 iunie 1883, se petrec o seamă de evenimente minuțios regizate, având ca scop acreditarea ideii că demența de care suferea Eminescu este motivul scoaterii din viața publică a celui mai periculos exponent al liniei politice ostile alianței cu Puterile Centrale.

Așadar, incomodul Eminescu trebuia înlăturat dând astfel satisfacție numeroșilor săi adversari, atât din interiorul dar și din afara țării. Motive erau destule: Eminescu este cel care a înfierat corupția politicianilor români în afacerea soldată cu comisioane grase a concesiunii de cale ferată Warshawsky, Kalinowsky, Horowitz, Hirschler, Rafalovitch, Boboritz și Rubinstein, culmea - toți asistați de avocatul Titu Maiorescu !

Dar curajosul ziarist deranjase prin articolele sale și alte entități interne sau externe. Astfel, în 1879, acesta publicase în ziarul "Timpul" studiul intitulat "Chestiunea evreiască" (numerele din 24 mai, precum și 12, 13 și 21 iunie), subiect extrem de sensibil, asupra căruia România trebuia să vegheze, ținând cont de condiționările impuse țării noastre de către puterile europene, ca monedă de schimb a recunoașterii Independenței.

La 5 august 1880, redactorul șef al ziarului „Timpul” declanșează o incitantă campanie de presă în chestiunea dunăreană (cea mai lungă campanie de presă), fapt care nu putea să nu intereseze marile puteri ale Europei.

În sfârșit chiar în preajma datei de 28 iunie 1883, Eminescu abordase o altă problemă sensibilă: prezența catolicismului în România, în contextul unui moment istoric atât de complicat. Pentru a defini dimensiunea acțiunilor deranjante ale lui Eminescu, în conjunctura deja existentă, amintim și plecarea sa la Iași, la începutul lunii iunie, ca trimis al ziarului "Timpul", pentru a asista la inaugurarea statuii lui Ștefan cel Mare, dar și pentru a citi poezia manifest "Doina". Sunt cunoscute detaliile privind imensul scandal iscat de ceremoniile din capitala Moldovei și modul cum au reacționat autoritățile.

Ultimul articol semnat de Eminescu în "Timpul", apărut în ziua de 28 iunie (dar, după obiceiul vremii, datat 29 iunie 1883) era un violent protest la adresa încălcării libertății presei, a dreptului de liberă exprimare, lansând un semnal de alarmă împotriva măsurilor represive luate de către Brătianu și guvernul pe care îl conducea.

De aceea, cu ziarul "Timpul" sub braț, Eminescu se duce la Titu Maiorescu, evident nu pentru o vizită de protocolară. Nu vom insista asupra acțiunilor întreprinse Titu Maiorescu et comp. pentru internarea lui Eminescu la stabilimentul Dr. Sutu, pentru că ele sunt cunoscute și analizate îndeajuns de mult în studiile dedicate acestei zile.

Se știe că, în dimineața acelei fatidice zile, prima soție a lui Slavici, Ecaterina Szöke Magyarosy, cu un trecut destul de dubios (se căsătorise cu Slavici la 11 septembrie 1875, folosind un șantaj: ar fi rămas însărcinată de el) și cu comportări reprobabile („Am luat ca soție pe o femeie, cu care trebuie să mă credeți nenorocit”, mărturisire făcută la 30 octombrie 1875 de nefericitul soț într-o confesiune scrisă, adresată lui Titu Maiorescu. Cf: D. Vatamaniuc, „Ioan Slavici și lumea prin care a trecut”, p.200) îi trimite lui Maiorescu o obiectă delațiune, consemnată în Jurnalul său ca o justificare morală: „ Astăzi, marți, la ora 6 dimineață, o carte de vizită de la d-na Slavici, la care

locuiește Eminescu, cu aceste rânduri scrise: „Domnu Eminescu a înnebunit. Vă rog faceți ceva să mă scap de el, că foarte reu.”

În jurul orelor 10 a.m., Eminescu sosește în casa Maioresților, fără a da semne de manifestări anormale, așa cum te poți aștepta din partea unui iresponsabil.

Are loc o discuție importantă, pe care însă mentorul Junimii nu o dezvăluie în totalitate în ale sale însemnări zilnice. Apoi, Maiorescu îi propune lui Eminescu să meargă la “Societatea Carpații”, pentru a se întâlni cu Simțion, urmând să analizeze cu acesta situația creată.

Bănuim că, înainte de a pleca, Eminescu, expune un plan de acțiune îndrăzneț, ceea ce îl îngrozește pe Maiorescu.

Pentru a putea înțelege faptele precipitate săvârșite de Eminescu în cursul acelei zile, ar trebui să răspundem mai întâi la următoarele chestiuni preliminare: Era CAPS, A unul dintre localurile favorite ale jurnalistului? De ce a ales Eminescu să meargă la CAPS, A și nu la sediul Societății “Carpații”?

La prima întrebare, este util să rememorăm câteva consemnări privind localurile, cafenelele și restaurantele frecventate de Eminescu în timpul șederii sale la București.

Localuri frecventate de Eminescu

Se știe că Eminescu s-a stabilit în București în 1877. Necăsătorit fără ajutor gospodăresc, obișnuia să intre în birturi, berării, restaurante, cafenele și cofetării bucureștene pentru a mânca frugal sau pentru a se întâlni cu diverși prieteni - ziariști sau literați - dar și datorită faptului că aceste localuri se aflau în apropierea sediilor redacției la care lucra.

La începutul activității sale de jurnalist redacția ziarului „Timpul” era situată la Etajul I, în Palatul “Dacia”, de la intersecția străzii Lipscani cu Calea Victoriei.

În perioada octombrie 1877 - octombrie 1879, redacția ziarului “Timpul” a funcționat pe Str. Academiei la nr. 19, în apropiere de Grădina “Union”, dar ziarul era cules în Tipografia Gregoire Louiș situată în Calea Victoriei nr.21, aflată în Casa Hristodor, vis à vis de Cofetăria CAPS, A.

Ulterior, redacția funcționează în str. Luterană, din primăvara anului 1880 până în octombrie același an, când se mută în Str. Covaci nr.14, iar din 3 martie 1881 se transferă în Calea Victoriei nr.102 (Casa Mandi), în apropiere de Cafeneaua Fialcowski și de Clubul Conservator (Casa Vanicu).

În perioada 23 aprilie 1882 - 2 iulie 1883, redacția se găsea în Str. S, tirbei Vodă nr.2, lângă locuința lui Slavici, din Piața Amzei, unde Eminescu era primit în gazdă.

O parte dintre contemporanii lui Eminescu își amintesc de prezența Poetului, desigur, atunci când avea bani, la Birtul S, tefănescu, de la parterul Hanului „Kiriazi” (Strada Blănari nr.3, colț cu Strada Băcani), unde lua masa. Alteori, intra la Berăria și Cafeneaua „lordache”, din Str. Covaci nr.3

În mod cu totul întâmplător, când se întâlnea cu vechi amici din tinerețe, Eminescu intra la Bodeguța lui Dedu, de pe Bulevard, cinstindu-se cu botoșeneanul Leon Nicoleanu, sau mânca cu Slavici la restaurantul situat pe Str. Doamnei (Blanduziei), ținut de un machedon, pe nume Duro.

În general, Eminescu ocolea localurile frecventate de ziariști sau literați cu care acesta polemiza. Deci, la cafeneaua „Otetelișanu” nu prea se ducea, deși se afla vis à vis de redacția „Timpului”.

Obligat însă de munca de comentator politic, Eminescu venea aici, foarte rar, mai mult pentru a citi sau copia, prin apăsarea cu unghia, articolele din presa germană. În schimb, îi plăcea să se ducă în localurile frecventate de „gașca” ardelenilor: G. Ocășianu, C. Simțion, Irimie Manole, N. Danelescu, N. Făgărășanu, Tit. Dunca, mai rar Anghel Saligny, adică la „lordache”, pe Covaci nr. 3, la Frații Mircea, lângă Universitate, la „Enache”, pe Str. Academiei.

În 1882, Eminescu discuta cu compozitorul Alexandru Podoleanu și institutorul Elie Baican, la Restaurantul Cosman, la o halbă de bere. Tot aici, criticul N. Petrașcu îl întâlnea pe Eminescu, prin 1880-1881.

Un alt local frecventat de Poet în vremea gazetăriei sale la „Timpul” este Coloseul Oppler, situat pe Calea Rahovei nr. 151, anexă a fabricii de bere cu același nume. Același local era vizitat de Eminescu și în ultima parte a vieții sale.

Eminescu vizita și grădinile de vară, de pildă cea numită „Waldemar”, situată pe Calea Târgoviștei, în apropierea uneia dintre locuințele efemere, unde se întâlnește cu D. Teleor.

Dar cel mai mult îi plăcea lui Eminescu să intre la cafeneaua „Labes”, din hotelul cu același nume, de pe strada Germană (Str. Stavropoleos nr.5), colț cu Lipscani nr.22.

Alte localuri situate lângă redacția „Timpului”, cum ar fi cafeul-șantant „Rașca”, de pe Academiei, sau „Union” nu erau frecventate decât foarte rar.

Intra destul de des la „Imperial”, situat pe Calea Mogoșoaiei, însoțit de Vlahuță iar în ultima parte a vieții, în 1888, de pildă, intra și în luxosul restaurant „Hugues”, situat tot pe Calea Victoriei.

Din amintirile și evocările contemporanilor săi rezultă Eminescu intra **extrem de rar** în localul cofetăriei CAPS,A, căci atmosfera rafistolată și cosmopolită de aici nu-i plăcea. Nu vitupera el oare pe acei “stâlpi de cafea”, școliți din tinerețe pe la Paris mai mult pentru a ști cum trebuie legat nodul la cravată ? De fapt Restaurantul CAPS,A a fost inaugurat abia în anul 1886, iar Cafeneaua în 1891. Iată încă un argument pentru a ne întreba din nou: care a fost motivul real al prezenței lui Eminescu la Capșa, la 28 iunie 1883 ?

Eminescu protestează în sediul unei misiuni diplomatice străine !

Ne apropiem așadar de un adevăr mai amplu, care arată că Eminescu nu putea asista pasibil în fața măsurilor fără precedent luate de guvernul Brătianu. Iar Titu Maiorescu, cu Junimiștii săi (“opoziția miluită”), nu-l putea sprijini în nici un fel.

În schimb, Eminescu știa destul de bine mecanismele Diplomației, el însuși fiind angajat timp de aproape doi ani (1872-1874) la Agenția diplomatică a României de la Berlin, unde a putut cunoaște modul în care se desfășoară misiunile de informare ale unui diplomat precum și urmările posibile ale unui raport diplomatic.

Deci, prezența sa la CAPS,A era cu mult mai importantă decât s-ar putea crede.

Din nefericire, date precise cu privire la evenimentele de la Capșa nu se cunosc, prima relatare a episodului petrecut la CAPS,A apărând destul de târziu în ziarul “Adevărul”, sub semnătura lui Alexandru Ciurcu

(“Eminescu Din amintirile mele” în nr.7937, din 17 octombrie 1911). Acest articol reprezintă singura versiune cunoscută asupra celor petrecute atunci. Este destul de ambiguă și incompletă. Accentul cade mai ales asupra așa-zisei amenințări cu pistolul în incinta localului, potrivit relatărilor lui Grigore Ventura, care căuta o justificare cât de cât plauzibilă a incalificabilului act al arestării lui Eminescu. În realitate, gestul belicos al lui Eminescu dorea să demonstreze ideea că lui nu-i este teamă de cei ce vor încerca să-l amenințe sau să-l aresteze. Un posibil martor ocular, Marie Obeline Vautier, soția lui Grigore Capșa, invocată ca fiind persoana amenințată cu pistolul, nu menționează acest episod în cartea sa de memorii, publicată la Paris în anul 1909.

Totuși, abia în ultimii ani, unii autori, în special Theodor Codreanu, sugerează că prezența lui Eminescu la CAPS,A ar avea cu totul alt scop:

“Bănuind că nu e în regulă, Eminescu nu s-a dus la “Carpații” direct. A tras la CAPS,A, *unde spera să întâlnească alți confrăți cărora să le aducă la cunoștință cele ce făceau în acea zi guvernul și curtea regală.*” (Theodor Codreanu, “Dubla sacrificare a lui Eminescu”, Ed. Serafimuș Brasov, 1999, p.125). Autorul se apropie foarte mult de adevăr, dar numește doar una dintre țintele demersului lui Eminescu și anume - Curtea Regală.

Aici, la CAPS,A Eminescu se întâlnește cu Grigore Ventura, împreună cu care are o discuție aprinsă. Se creează o agitație de nedescris. Este ceea ce vrea, de fapt însuși Eminescu.

Momentul culminant este atins prin exclamația, atribuită de Ventura protestatarului: “S,i la toate acestea nu este decât un leac: să împușc pe rege” . Apoi, Gr. Ventura îi propune să meargă la Cotroceni, dar ajungând acolo, nu este primit de Rege, astfel încât același Grigore Ventura îi sugerează lui Eminescu să facă o escală la baia Mitraszewski. De ce aici? Simplu ! În planul arestării fără incidente a lui Eminescu, baia publică era singurul loc în care acesta era nevoit să intre fără a avea asupra sa arma de apărare. Altfel, în oricare alt loc, cine știe ce s-ar fi putut întâmpla, dacă Poetul ar fi depus rezistență.

Apoi, Ventura îl părăsește. Anunță imediat Poliția că trebuie să ridice un „nebulă”. Îi informează pe Secășeanu și Ocășeanu, prietenii lui Eminescu, care sosesc imediat la locul respectiv.

Aceștia stau de vorbă cu Poetul, care, oribilă crimă, lăsase apa fierbinte să curgă și roaie.

În ce țară din lume, pentru risipa de apă trebuie să arestezi un ziarist? Pentru ce motiv legal, dacă nu pentru unul secret? Poliția inventariază bunurile personale și percheziționează domiciliul unui ziarist răsfoind cărți și manuscrise, care sunt apoi sigilate ?

Procesul Verbal întocmit cu această ocazie este relevant demonstrând că acțiunile Poetului sunt urmărite pas cu pas căutându-se dovezi incriminatoare privind un eventual document scris care să-l acuze pe Eminescu de cine știe ce complot. Nu era o noutate, mai ales că el mai avusese de-a face cu autoritățile române (judiciare, în primul rând) dar și cu serviciile de informații străine.

Membru al câtorva organizații cu caracter subversiv și antidinastic din București (cum era “Românismul”, organizație care repudia aducerea lui Carol I în țară, unde Eminescu figurează ca membru cotizant încă din 1869, sau “Orientul”) dar și din Viena (“România” și “Societatea Literară și Științifică”, unificate mai apoi sub numele de “România Jună”, organizatoarea sărbătorilor studențești de la Putna, din 1871) Eminescu este considerat un dizident periculos.

De altfel, la data de 14 martie 1876, când Eminescu ține la Iași o prelegere intitulată “Influența austriacă asupra românilor din Principate”, acest fapt este semnalat prompt în raportul lui Hans Wenzl, consulul austriac din Iași, care îl informa pe contele Iulius von Andrassy, ministru de externe la Viena, asupra conținutului de idei al acestei comunicări. Mai mult, diplomatul traduce în limba germană textul studiului, publicat între timp în “Curierul de Iași”, și-l trimite în anexă pe lângă amintitul raport. Acest moment indică faptul că Eminescu intra în atenția agenților serviciilor secrete austro-ungare.

Se afirmă că urmărirea lui Mihai Eminescu de către agenții secrete ai puterilor străine a început încă din anul 1876, printr-un agent evreu

F. Lachman, aflat în solda Ambasadei Austriei de la București.

La 7 iunie 1882, deci cu un an înainte ca Eminescu să fie anihilat ambasadorul austriac la București, baronul Mayer, transmitea un raport secret despre Eminescu, urmărit pentru activitatea sa de la “Societatea Carpații” și bănuț de uneltire împotriva Imperiului, în vederea unirii Transilvaniei cu țara mamă:

“Societatea Carpații a ținut în 4 ale lunii în curs o întrunire publică cu un sens secret. Dintr-o sursă sigură, am fost informat despre această întrunire [sursa era, după toate indiciile, chiar Titu Maiorescu] . . . S-a stabilit că lupta împotriva Austro-Ungariei să fie continuată... S-a recomandat membrilor cea mai mare prudență. Eminescu, redactor principal la Timpul, a făcut propunerea ca studenții transilvăneni de naționalitate română, care frecventează instituțiile de învățământ din România pentru a se instrui, să fie puși să acționeze în timpul vacanței în locurile natale pentru a orienta opinia publică în direcția unei Dacii Mari.”

Societatea “Carpații”, înființată la începutul anului 1882, tot la 24 Ianuarie, ca și “Românismul” (a se înțelege prin acest fapt și conotațiile republicane) avea totodată caracter iredentist împotriva Imperiului Austro-Ungar. Ea număra mulți membri, în toată țara: studenți, gazetari, comercianți, îndeosebi transilvăneni. Atras de prietenii săi ardeleni, câțiva dintre ei colegi de gazetărie - Slavici, Teodor Nica, G. Ocășanu, G. Săcășanu, N. Oncu, N. Droc-Barcianu, A.Ciurcu, Corneanu și alții -, Eminescu se înscrie de îndată în această organizație conspirativă. Dintre toți, cel mai apropiat era Simțion, cu care se vizita zilnic la “Timpul” și care îl împrumuta cu bani.

Rezumând cele de mai sus credem că răspunsul logic, care elucidează motivul prezenței lui Eminescu la Capșa este acesta:

Eminescu nu a venit întâmplător la CAPS,A, întrucât ziaristul urmărea un scop mult mai înalt: el dorea să se întâlnească cu ministrul american la București, dr. Eugene Schuyler, pe care îl cunoștea personal și cu care se văzuse ultima dată chiar la 23 iunie 1883, în casa lui Maiorescu.

Eminescu, având sub braț ultimul număr din ziarul “Timpul”, cu articolul de fond dedicat libertății presei, subiect extrem de sensibil pentru un diplomat și ziarist redutabil, în egală măsură, de talia lui Eugene Schuyler, voia să protesteze în mod vehement în calitatea sa de membru al Consiliului de Administrație al “Societății Presei Române”, înființată în februarie 1883, din care făceau parte 33 de gazetari, reprezentând periodicele importante ale vremii. Totodată, Schuyler trebuia să fie informat în mod oficial asupra gravelor măsuri luate de autorități, diplomații prezenți la Capșa urmând evident să informeze prompt guvernele lor în legătură cu situația de la București.

Dr. Eugene Schuyler - personajul cheie al dramei din 28 iunie 1883

Puțini știu că primul sediu al Legației SUA în România a fost CASA CAPS,A, de unde se trimiteau telegramele diplomatice spre Departamentul de Stat. Aici locuiau și diplomați străini, nu numai cel american.

Începând cu anul 1876, Grigore Capșa dezafectează Salonul Slătineanu și amenajează, la etajul I, apartamente luxoase, destinate oamenilor politici și diplomaților străini, printre ei și dr. Eugene Schuyler.

În Jurnalul lui Titu Maiorescu este menționat numele acestui diplomat și ziarist în același timp, cunosător al limbii române, ales membru de onoare al Academiei Române, o personalitate care a influențat decisiv evoluția situației unora din țările balcanice. Intellectual de mare valoare, Schuyler era desigur interesat de amplele analize de ordin politic publicate de Eminescu, pe care îl cunoștea personal, și ale căror articole erau de mare folos pentru diplomatul american.

În anul 1883, în luna mai și iunie, Dr. Eugene Schuyler era la CAPS,A, și avem dovada că, în ziua de 23 iunie, Eminescu a avut o lungă convorbire cu acesta, acasă la Maiorescu: „Prea cald! Astăzi la 6 1/2 la cină la mine ministrul american E. Schuyler, Beldimano, Gane, Jacques [Negruzzi] și doamna, al-de Kremnitz, Annette, Eminescu. Rămas cu toții în cea mai plăcută atmosferă până 11 1/2”. (Titu Maiorescu, Însemnări Z

îlnice). Abordând situația complexă din Peninsula Balcanică, Eminescu afirmă că ar dori să învețe limba albaneză. Informația aceasta, scoasă cu abilitate din context este menționată de Maiorescu în însemnările sale amintite drept o dovadă a „nebuniei” incipiente a ziaristului rebel !

Dacă Eminescu ar fi dat semne de nebunie, atmosfera nu mai putea fi „cea mai plăcută” ! afirmă pe bun temei adversarii teoriei alienației mintale a lui Eminescu. Pentru a înțelege rolul avut de acest mare diplomat și ziarist de peste Ocean în drama căreia l-a căzut victimă Eminescu, să prezentăm câteva date biografice sumare: Fiul lui George Washington Schuyler, Eugen Schuyler s-a născut în Ithaca, New York, la 26 Februarie, 1840. A fost căsătorit cu Gertrude Wallace. A absolvit în 1859 Universitatea Yale și Columbia Law-School în 1863. După terminarea facultății, s-a stabilit în New Heaven, susținând un doctorat în domeniul filosofiei și psihologiei, dar și al filologiei moderne, în 1861. A fost cel dintâi titlu de doctor în științe, acordat de o universitate din America.

Practică dreptul dar se dedică studiilor de literatură, mai mult ca un hobby.

Încă din tinerețe, Schuyler a fost atras de Rusia datorită unei întâmplări: în timpul Războiului Civil, el a vizitat o navă de război rusească, ancorată în portul New York.

Publicând articole despre Rusia și ruși în reviste și publicații de interes general, a fost ales ca membru de onoare al Societății Geografice Imperiale a Rusiei.

În anul 1866 intră în diplomatie, fiind numit consul al SUA la Moscova, în perioada 1867-1869, la Reval în 1869-1870, secretar de legație la St. Petersburg în 1870-1876. În anul 1873, a efectuat o călătorie de 8 luni prin Rusia, Turkestan, Khokan, și Bukhara.

În anul 1876 devine Secretar de legație și Consul General la Constantinopol. În timpul verii aceluși an, a fost desemnat să investigheze masacrele turcești din Bulgaria, trimițând un raport extins guvernului său.

Cele prezentate de Eugene Schuyler a influențat substanțial evoluția situației din această parte a Balcanilor precum și poziția marilor puteri față de situația din zonă.

Doi americani, diplomatul și ziaristul Eugene Schuyler și jurnalistul Januarius MacGahan au fost primii care au raportat Occidentului, la mijlocul anului 1876, asupra atrocităților comise cu ferocitate împotriva civililor bulgari.

Războiul Ruso Turc din 1877-1878 a fost o consecință a repulsiei resimțite de puterile vest europene față de brutalele masacre săvârșite în Aprilie 1876 de către turcii baș-buzuci la Koprivșica și Panagyuriște, la nord vest de Plovdiv. Aceste atrocități au îndârjit atât de mult pe occidentali împotriva turcilor încât în Decembrie 1876, s-a organizat o Conferință a reprezentanților țărilor vestice la Constantinople, care a condamnat acțiunile sultanului și a cerut independența Bulgariei și Roumeliei.

În 1878 Schuyler a fost trimis la Birmingham în funcția de consul, iar în 1879 a fost transferat la Roma în calitate de consul-general.

Bun cunoscător al situației din Balcani, în preajma declarării ca Regat a României, acesta primește însărcinarea de reprezentant diplomatic al Statelor Unite la București, la data de 11 Iunie 1880.

La 13 August 1880, ministrul român de externe și-a exprimat formal dorința de a avea relații diplomatice cu SUA, dar abia la 14 decembrie 1880 și-a prezentat scrisorile de acreditare, într-o audiență privată.

Apoi, la data de 21 decembrie 1880 este numit „Charge d’Affaires” (Însărcinat cu afaceri) și Consul-General la București, prezentându-și scrisorile de acreditare la 25 ianuarie 1881.

Deoarece România s-a proclamat Regat dr. Eugene Schuyler și-a prezentat din nou scrisorile de acreditare, la 16 mai 1881, de data aceasta în calitate de Ministru Rezident-Consul General, fiind acreditat în această funcție și în Grecia și Serbia. Ca urmare, își mută temporar reședința la Atena.

În 1881 a fost autorizat de Secretariatul de Stat să perfecteze și să semneze un acord comercial și consular cu România și Serbia.

La data de 7 iulie 1882 este numit în calitate de Ministru Rezident-Consul General, la București, prezentându-și din nou scrisorile de acreditare, la data de 8 septembrie, 1882.

La începutul lunii ianuarie 1883, Eugene Schuyler își schimbă mută din nou reședința la Atena, dar revine în România, în cursul lunilor mai și iunie 1883, pentru a participa la ceremoniile consacrate proclamării Regatului precum și pentru parafarea Tratatului Comercial dintre România și SUA.

Este rechemat de la post la data de 7 Septembrie 1884. Temporar a îndeplinit și misiuni diplomatice la Cairo.

După rechemarea în SUA, s-a dedicat studiilor literare. A fost ales membru corespondent al Academiei Române precum și membru al societăților geografice din Londra, Rusia, Italia, și America, primind decorații din partea guvernelor din Rusia, Grecia, România Serbia și Bulgaria.

A murit de malarie la Veneția, Italia la 16 iulie 1890 Este înmormântat în Cimitirul Protestant San Michele, din Veneția, Italia.

A publicat în reviste de specialitate din America și Anglia. A editat traducerea lui John A. Porter "Selections from the Kalevala" (New York, 1867); a tradus din Ivan Turgdnieff "Fathers and Sons" (1867) și L. Tolstoi: "The Cossack's a Tale of the Caucasus" (1878); Este autorul lucrării "Turkestan : Notes of a Journey in Russian Turkestan, Khokand, Bokhara, and Kuldja" (1876); " Peter the Great Emperor of Russia" (2 vols., 1884); si "American Diplomacy and the Furtherance of Commerce" (1886).

Revenind la evenimentele capitale din data de 28 iunie 1883, este destul de plauzibil ca Eminescu să se fi dus la Capșa în speranța de a-l întâlni pe acest influent personaj diplomatic, pentru a atrage atenția și altor diplomați străini, cazați aici, într-un mod zgomotos scandalos am spune, și a arăta astfel că nu întreaga opinie publică românească aprobă schimbarea radicală a politicii autorităților de la București.

Un prieten al României pe care Eminescu nădăjduia să-l avertizeze asupra pericolelor ce amenința această țară.

În concluzie, abordând subiectul "Eminescu la CAPS,A", credem că am luminat două chestiuni extrem de importante: a fost Eminescu prezent la Capșa, în fatidica zi de 28 Iunie 1883 ? și a doua: care a fost scopul prezenței sale la Capșa ?

Susținem că Eminescu a fost prezent la CAPS,A, dar nu dintr-un exces de Iresponsabilitate, ci animat de o adâncă Luciditate, în încercarea de a contacta un diplomat străin, pe marginea unui act politic important cu urmări considerate de Eminescu extrem de grave.

Dr. Eugene Schuyler, personalitate cunoscută pentru influența sa majoră în capitala SUA (la un moment dat se punea problema numirii sale în funcția de adjunct al Secretarului de Stat american), dar și pe lângă autoritățile din Anglia, Franța și, mai ales Rusia, avea posibilitatea, în opinia lui Eminescu, să alerteze din nou Europa cu privire la fărâdelegile criminale ale baș-buzucilor politici de la București, comise împotriva reprezentanților oprimatei nații române din Transilvania, așa cum făcuse cu evident succes cu câțiva ani înainte, în cazul Bulgariei.

Modul în care dr. Schuyler a reflectat situația creată prin tratativele de aderare la Tratatul secret rezultă, fără îndoială, din telegramele transmise Departamentului de Staț în perioada mai - iunie - iulie 1883.

Intuitiv, putem afirma că diplomatul american era conștient în calitatea sa de fin și avizat cunoscător al situației țărilor din Balcani, că Regatul Român intra în sfera de influență a Puterilor Centrale, așa că eforturile sale de promovare a intereselor americane aici nu ar fi putut avea succes. Din acest motiv, rezultă, probabil, și absența pentru mai mulți ani a unor relații dinamice între cele două țări, după plecarea lui Schuyler din postul deținut la București.

DAN TOMA DULCIU - CASA CAPSA

6 comments so far

1. [Doina Tomescu on ianuarie 30, 2008](#)

Este foarte interesant ceea ce ati scris. In scoala am fost invatati ca Titu Maiorescu a avut o influenta deosebit de benefica asupra carierei si vietii lui Mihai Eminescu. Punctul acesta de vedere este tulburator. Pe masura ce citeam ma gandeam ca viata tragica a poetului ar fi un excelent

material pentru un film - capodopera, daca noi, romanii, am gasi un regizor, un actor si bani pentru acest film. Din pacate traim intr-o epoca in care doar filmele au impact.

Răspunde

2. [Dan Pop on aprilie 14, 2008](#)

Sa fim seriosi.

Eminescu a murit 6 ani mai tirziu, in 1889, si probabil din cu totul alte cauze.

Dar asa ne place noua sa dezvoltam scenarii si presupuneri.

Personal nu cred ca Eminescu a deranjat

pe cineva. Ba chiar cred ca a fost apreciat si iubit atat in tara cit si in strainatate.

Răspunde

3. [Dan Pop on aprilie 14, 2008](#)

Inainte insa de a critica pe altii pentru

presupuse ostilitati, haideti sa vedem ce nu

au facut culturnicii vremii pentru Eminescu.

Abia s-au miscat sa-i dea un venit si asta

abia dupa ce a fost prea tirziu. Asa au tratat un

geniu a carui opera valoreaza mai mult decit

toata literatura romana la un loc, si asta

de la inceputuri pina la sfirsitul timpurilor. Domnilor, "Luceafarul" valoreaza

mai mult decit toate operele tuturor scriitorilor nostri "puse una peste

alta".

Răspunde

4. [yptivzx hdeleton on iulie 13, 2008](#)

fcjenms kcerzojl kynpjsag brywvcel icymp pakqi bgcltzh

Răspunde

5. [Anca Sirghie on ianuarie 9, 2009](#)

Cred ca ne aflam intr-un nou moment al exegezei eminesciene, un moment in care interesul l-au focalizat tocmai anii 1883-1889, pe care noi i-am acceptat ca lipsiti total de importanta pentru evolutia personalitatii poetului. Si astfel i-am prezentat si generatiilor de elevi care au urmat, doar ne calauzeam dupa autoritarul G. Calinescu. Dar iata ca, in mod explicabil, in celebra sa monografie exista lacune, ba chiar greseli, si ele dovedesc ca nu poti avea incredere absoluta nici macar in cele scrise de un monstru sacru ca acela. Noua cercetare nuanteaza, completeaza si chiar poate corecta unele erori. Acesta este rostul stiintei. Greu si tarziu, dupa o revolta si o opozitie de mai multi ani, am inceput sa accept ideea ca Eminescu n-a avut neaparat sifilis si ca internarea lui in sanatoriul de pe Str. Plantelor din Bucuresti era datorata nu bolii in sine ci unei decizii politice, care a stat la baza scenariului facut tocmai de Titu Maiorescu. Sunt la ora aceasta dovezi certe ca masonul acesta era incomodat de curajul ziaristului Eminescu si ca publicarea poeziilor lui Eminescu. fara dorinta acestuia, era modul de a atrage atentia asupra acestei dimensiuni a creatiei sale, spre a indeparta, in schimb, interesul de la omul de opinie politica, neinfeudata vreunui interes de partid sau masonic. In anii facultatii mele, am asistat cu multa emotie la reabilitarea lui Titu Maiorescu, despre care in liceu inca ni se spusese ca este un reactionar, nu un adevrat critic literar, asa ca C. D. Ghenea. Nimic mai eronat, aveam sa-mi dau seama mai apoi. Acum incep sa inteleg ca omul Titu Maiorescu era cavernos, iar el stiind acest lucru, se apara de posteritate prin modul cum nota el in jurnalul sau evenimentele, eludand anumite aspecte, falsificandu-le pe

altele, asa ca sa se asigure ca el insusi va iesi basma curata. Iata ca posteritatea nu are astampar si nu lasa musamalizate toate potlogariile lui, el , cu lipsa de scrupule specifica victimizandu-l pana si pe Eminescu, a carui valoare o intelegea mai bine ca oricine. Eu nu-l mai pot ierta, iar despre viata si opera lui Eminescu voi mai citi si voi continua sa scriu, cu mult discernamant si cu gand mereu deschis spre ce se va mai scrie si in viitor, tocmai pentru ca nu socotesc incheiata exegeza lui. Chiar la inceput de secol XXI eu am descoperit o varianta necercetata a unei poezii eminesciene, asa ca nu cred ca totul a fost zis, nimic nu mai este de facut. Dar nici nu absolutizez valoarea unui scriitor, ca sa afirm ca el depaseste tot ce s-a scris si se va scrie in sfanta limba romaneasca.

Răspunde

6. [gigi becali](#) on februarie 8, 2009